

Blandad nostalgi med vackert flygplan i centrum!

Flygplanet som flyger in från vänster är Saab Scandia 90A-2, serieversionen av det Saab-flygplan som kom att tillverkas i blott 17 exemplar, varav de sex sista hos Fokker i Holland. Tillverkningen skedde mellan åren 1949–1954. Själva modellen är, även den, en ovanlig fågel i Saabs flotta av metallflygplan. Den mäter 23 cm mellan vingpetsarna och är 21 cm lång, vilket innebär skala 1:100. I verkliga livet räckte det till 24 passagerare i en komfortvariant, och 32 passagerare i version för kortare flygningar. Saab Scandia 90A-2 föregicks av 90A-1, en prototyp med något lägre motorstyrka och en trebladig propeller. Även prototypen ska finnas i modellutförande, något jag dock bara har sett på bild.

Flygplansprofilerna i bakgrunden är signerade C G Ahremark och visar Saab Scandia i sina tre kommersiella kostymer. Flygplanet köptes, förutom av SAS/ABA, av de två brasilianska flygbolagen VASP och Aerovias Brasil. Med tiden kom VASP att disponera samtliga (18) byggda Scandior. På planschen syns SE-BSG som 1954 började sin bana hos SAS/ABA, för att fyra år senare säljas till VASP. PP-SQQ levererades till VASP i juli 1955, medan PP-XEI kom till Aerovias redan i augusti 1950.

Det lilla kavajslagsmärket i blågul emalj är gjort av Sporrong och märkt Saab Scandia. Den väldesignade och ambitiösa försäljningsbroschyren har engelsk text, är 34 sidor lång och tryckt 1949. En liknande broschyr gavs ut 1948. Båda uttryck för Saabs intensiva, men tyvärr fruktlösa, försök att sälja flygplanet i Europa och USA.

Förstadagsbrevet är ankomststämplat i Oslo den 20 januari 1951 och är utgivet med anledning av - som kortet anger - den första dagen, för det första svenskbyggda trafikflygplanet, i SAS tjänst. SAS började i december 1950 en provverksamhet med Scandia på linjen Stockholm-Luleå, en s.k. premiärflygning ägde sedan rum på sträckan Göteborg-Köpenhamn den 11 januari 1951. Men reguljär trafik på huvudstadslinjen Göteborg-Köpenhamn-Oslo startade först den 20 januari. Ett datum som då matchar brevet. Portot? 20 öre räckte uppenbart för att skicka en flygburen hälsning till vårt västra grannland. Det lilla samlarkortet på "S.A.A.B. SAAB-90A-2 Scandia" är utgivet av IMP och har nr 76 på baksidan. Jag vet inget om samlarserien, men företaget IMP grundades av Bra Böckers direktör Alf Tönnesson 1972. IMP har genom åren givit ut många samlarkort, men kraftsamlade på bakrecept och monsterbilder!

Anders Annefalks bok om Saab Scandia kom ut 1987 på Aviatic Förlag och är tillsammans med tidskriften Kontakt nr 61 samt Nils Söderberg & Johs Thinesens artikel i Flyghistoriskt månadsblad 1-2 1976 goda kunskapskällor för den som vill läsa mer om Saab Scandia.